

Van de redactie

Waterloo

De belangenbehartigers van de intensieve, vervuilende agro-industrie blazen hoog van de toren, maar stevenen langzaam maar zeker op hun Waterloo af. Even ter herinnering: de Slag bij Waterloo, 1815, was een laatste, vergeefse poging van Napoleon om zijn macht in Frankrijk en daarbuiten te herstellen.

De circulaire landbouw wint steeds meer terrein, zoals met het Groenboerenplan. Onlangs publiceerden drie heel verschillende organisaties een gezamenlijk manifest tegen toelating van bestrijdingsmiddelen, zie onder. Een vlammend protest tegen vervuiling van lucht, grond en water.

Schoon water is een belangrijke basis voor gezond leven en op onze percelen is waterbeheer punt van aandacht. In deze Landscoop gaan we er in drie bijdragen nader op in.

Actuele aantallen:

16 percelen

260 ha aangekocht

24.241 deelnemers

Van onze coöperatie

Manifest

Verscherpte toelatingseisen bestrijdingsmiddelen

Een uitzonderlijke samenwerking van FNV, Natuur & Milieu en Parkinsonalliantie Nederland heeft een Manifest Bestrijdingsmiddelen opgeleverd, om de overheid op te roepen de toelatingsregels aan te scherpen en daarmee het gebruik en risico's van bestrijdingsmiddelen nu echt te verminderen. Enerzijds omdat we in een schone en veilige omgeving willen wonen, werken en recreëren. En anderzijds om boeren te steunen in de omslag naar natuurinclusieve landbouw. Land van Ons heeft dit recente [Manifest](#) inmiddels ondertekend. [Lees](#) ook het artikel erover op Biojournaal.

Terugblik zevende ALV

Op 26 april vond onze 7e algemene ledenvergadering plaats. Het bestuur gaf vanuit een studio in huiselijke sfeer o.a. een toelichting op het jaarverslag 2022 en 'de cijfers' met reactie van de kascommissie. Vervolgens werd er tijd genomen om vragen van deelnemers te beantwoorden. Onze boer van perceel Kruiningen en zijn zoon lichtten in een korte film hun plannen toe. Ruim 145 deelnemers woonden de vergadering online bij. [Kijk](#) terug.

We hebben je stem nodig voor het kunnen vaststellen van de voorgestelde bestuursbesluiten, zoals resultaatbestemming en rendement uitkering) en het verlenen van décharge aan het bestuur over het gevoerde beleid in 2022. [Stem](#) vóór 31 mei.

Oproep

In de ALV heeft het bestuur toegelicht dat we ons na de groei en ervaringen van de eerste 3 jaar beraden op:

- Hoe verder met de verdere aanscherping van de propositie van Land van Ons wat betreft missie, lidmaatschapsmodel, rendement en uitstappen?
- Hoe dit best te vertalen in geactualiseerde statuten en regels?
- Hoe de organisatie verder te versterken?

Wij zoeken vrijwilligers die vanuit hun ideeën, expertise, ervaringen bij andere (vrijwilligers)organisaties hieraan actief willen bijdragen als deelnemers in een werkgroepje of als beoordelaar in een klankbordgroep.

Dit wordt in juni dit jaar opgestart en duurt tot en met oktober. Doel is om op de ALV eind november concrete voorstellen voor te kunnen leggen.

Indien je geïnteresseerd en beschikbaar bent voor ca. 40-80 uur over de periode juni-oktober, graag een korte mail met een persoonlijke introductie en voorkeur voor soort rol en bijdrage aan vrijwilligers@landvanons.nl.

Zie voor ander vrijwilligerswerk verderop in deze Landscoop, onder *Wat kan ik doen?*.

De sprekersvijver borrelt

Begin dit jaar vroegen we naar mensen die 'spreekbeurten' willen verzorgen over Land van Ons, voor clubs en groepen in de buurt. Het enthousiasme was geweldig! Ruim dertig deelnemers uit alle hoeken van het land meldden zich aan, en nog steeds komen er berichtjes binnen als deze: 'Nu kan ik iets doen voor Land van Ons, ik zat al langer te broeden op een mogelijkheid'. Eind april troffen de aspirant-sprekers en LvO-communicatiemensen elkaar in Utrecht om de lezingen voor te bereiden.

Met enige regelmaat komt er een verzoek om een lezing te komen houden. Nu kunnen we daar toegerust aan voldoen. Vier sprekers spraken onlangs al voor publiek, zoals bij: Groenlinks-afdeling Hoekse Waard, Discussiegroep Leiderdorp, Groenfestival Ruigoord en Broodfonds Rotterdam. Soms is een combinatie met een Land van Ons-marktkraam mogelijk.

De nieuwe sprekers gaan zichzelf ook aanbieden binnen hun netwerk, om daarmee de naamsbekendheid, het aantal deelnemers en de meters grond te vergroten. Heb jij een suggesties voor een lezing? [Geef het door](#).

Er is nog plek in de sprekersvijver... Lijkt het jou leuk om af en toe een lezing te verzorgen? [Meld je dan aan](#).

Eén van Ons:

Saskia Goedheer in Overveen

Saskia Goedheer is sinds begin 2020 deelnemer en inmiddels actief als vrijwilliger binnen het team Korte Keten. Ze verdient de kost als communicatieadviseur op een school voor mbo, maar schrijft ook graag voor Landscoop en de webshop. 'Land van Ons gaat over knetter serieuze onderwerpen, daarom probeer ik met de teksten plezier

uit te stralen.'

Waarom koos je voor Land van Ons?

'Nou, ik was hard op weg om klimaatdrammer te worden en begon me steeds meer zorgen te maken over het milieu. Daar help je het klimaat en milieu niet mee en het is voor jezelf en je omgeving ook niet best. Bovendien zocht ik iets van betekenis naast mijn werk. Toen Land van Ons op mijn pad kwam dacht ik meteen: dit is mijn club. De insteek om niet op Den Haag te blijven wachten, maar zelf aan de slag te gaan om met regeneratieve landbouw de biodiversiteit en het landschap te herstellen, sprak mij direct aan.'

'Ik begon met een aantal vierkante meters grond te kopen en keek daarmee de kat uit de boom. Wat ik zag beviel mij: er ging niet alleen een wereld voor me open, de open en eerlijke manier van communiceren stal mijn hart. Zo ook het principe dat elke deelnemer 1 stem heeft, of je nu 10 of 10.000 vierkante meter hebt. En dat je naast deelnemer ook vrijwilliger kunt zijn met heel veel keuze in functies.'

'Bij de oproepen voor communicatiefuncties in Landscoop moest ik me echt inhouden. Die grote klussen kan ik niet waarmaken naast een volledige baan. Wel de oproep om bedrijven en winkels te benaderen voor verwerken en verkopen van onze producten. Inmiddels ben ik alweer een tijdje lid van het team Korte Keten en denk ik mee over nieuwe producten, schrijf en redigeer teksten voor onze nieuwsbrieven en voor de webwinkel. En dat met de insteek van Land van Ons: niet mopperen en somberen maar het gewoon doen op een positieve manier. Wij laten zien dat je met regeneratieve

landbouw niet alleen de biodiversiteit en het landschap herstelt, het levert ook hoogwaardige en heerlijke producten op. Dat helpen bekend te maken, levert mij veel voldoening en plezier op.'

Achtergrond

Buffer tussen boerensloot en gewas

Op onze percelen zijn we voortdurend op zoek naar manieren om biodiversiteit te ondersteunen, ook de biodiversiteit in, op en rond het water: een boerensloot vol leven. Volgens Raoul Clarijs, van Team Kennis en Ontwikkeling, begint dat met het verbeteren van de slootwaterkwaliteit door minder mest en bestrijdingsmiddelen te gebruiken. De volgende stap is het aanleggen van mest- en spuitvrije (buffer)stroken tussen de sloot en het gewas. Dat vermindert uit- en afspoeling naar het slootwater doordat de planten in de bufferzone de

voedingsstoffen opnemen voordat ze in de sloot terecht komen.

Als zich op de slootkanten en in de bufferzone inheemse bloemen en kruiden ontwikkelen, kan dat gunstig zijn voor de bescherming van het gewas. De natuurlijke vijanden van plaagdieren hebben vaak stuifmeel nodig om te overleven. De bloeiende bufferzones bieden dit en zorgen dat deze plaagbestrijders zich beter thuis voelen. Door het gebruik van specifieke mengsels van planten is het zelfs mogelijk om specifieke bestrijders aan te trekken. Dit is vooral voor akkerbouwers een mooie manier om samen met de natuur te werken. [Lees](#) meer over de hydrologie en waterkwaliteit van de boerensloot.

Korte keten

Nieuw: volkoren speltmeel

Probeer het eens: volkoren speltmeel! Het is voedzamer dan tarwe, onder andere door een hoger eiwitgehalte. Het bakt alleen wat minder luchtig door een lager glutengehalte.

Ook hebben we voor de liefhebbers een aantal zakjes tarwevlokken. Tarwevlokken zijn wat grover en hebben meer 'bite' dan bijvoorbeeld boekweitvlokken. Als toevoeging aan brood- en taartbodemdeeg of om baksels mee te garneren. De voorraad is beperkt, dus [wees er snel bij](#).

Geef biologische markten door

Net als vorig jaar willen we dit seizoen weer Land van Ons 'verkopen' op de biologische en groene (streek)markten. Ken je zo'n markt waar bij voorkeur meer dan 500 bezoekers verwacht worden. [Mail](#) dit dan door.

We hebben pakketjes flyers klaarliggen om bij je eigen feestje of (groen) buurt evenement te gebruiken. Vraag ze [hier](#) aan.

[Kijk](#) op welke evenementen een kraam van Land van Ons staat opgesteld en waar je huttentutolie, boekweit en andere producten kopen.

Land van Ons beheert op dit moment 16 percelen verspreid over bijna alle provincies. Bekijk het [kaartje op de website](#) voor info.

Friesland: Triemen, Kollumerzwaag en Bakkeveen

Groningen: Onnen

Drenthe: Hooghalen

Noord-Holland: Oudendijk

Overijssel: Lettele en Hasselt

Gelderland: Millingen, Empe en Ede

Zuid-Holland: Oud Ade, Wassenaar en Strijen

Noord-Brabant: Halsteren

Zeeland: Kruiningen

Noordbeemster

Actieve ingrepen gestart

Na een periode van rust voor het perceel Noordbeemster kunnen we vanaf dit jaar actieve ingrepen doen. Binnenkort leggen we een bloemenlint aan en een natuurvriendelijke oever. In april hebben we langs de waterkant een aantal knotwilgen geplant (foto met vrijwilligers Anneke Wienema, Roeland Vollaard en Jan Schermer,). Wilgen zijn kenmerkend voor het Noord-Hollandse weidelandschap en ontbraken nog op perceel

Noordbeemster. Hun takken bieden een schuilplaats aan veel insecten en die trekken weer vogels aan. Door het knotten en (deels) hol worden, bieden ze op den duur een schuilplaats aan vleermuizen, andere kleine zoogdieren en vogels. De wortels houden de grond van de slootkanten vast.

Onlangs is het bodemleven van de kruidenrijke graszode beoordeeld met een wormentelling. De vrijwilligers gebruiken een vaste methode waarbij stukjes grond van 20x20x20 centimeter worden uitgespit en ze de grijze en rode regenwormen tellen. Dit jaar telden ze 1025 wormen per vierkante meter tegen 500 in 2022. We mogen hier nog geen conclusies aan verbinden, dat kan na een jaar of vijf. Het gebruik van ruige stalmest op het grasperceel draagt bij aan de wormenstand.

Uit onderzoek blijkt dat vooral de rode wormen organisch materiaal aan de oppervlakte verzamelen en in de grond brengen. Rode wormen zijn als biobouwers belangrijk in het ecosysteem van het grasland. Maar ze doen het steeds slechter, voornamelijk omdat boeren geen ruige stalmest meer uitrijden, met daarin naast mest ook stro. Ze leven juist van het grove organische materiaal op de grond. Met drijfmest kunnen ze niet zoveel.

Lettele

Begeleide landschapswandeling

Op zaterdag 3 juni laten we je ervaren welke verrijking een afwisselend boerenlandschap te bieden heeft. We nemen je aan de hand van een nieuw uitgezette wandeling (6 km) mee door het Sallandse boerenlandschap. Leden van het perceelteam en vrijwilligers van

onze coöperatie geven uitleg over wat je onderweg ziet. De begeleide wandeling is op elk gewenst moment mogelijk tussen 11 en 15 uur. Bij eerst wandeling om 11.00 uur lopen de 'Lettelenaren van 2022': Betsie Leerkes en Rob de Geest (wethouder van de gemeente Deventer) mee. De wandeling begint op het perceel Lettele aan de Schooldijk, 7433 PD Schalkhaar (een zijweg van de Oerdijk; de weg van Schalkhaar naar Lettele). Het betreft ongeveer dezelfde wandeling als die ook van de [percelenpagina](#) te downloaden is. Alleen is het startpunt voor deze keer het perceel zelf in plaats van de dorpskern van Lettele.

Wassenaar

Vol in de spotlights

De ontwikkelingen rond het perceel in Wassenaar geniet ruimschoots belangstelling van de lokale media, met zowel artikelen als reportages op radio en tv. Daarnaast worden er presentaties gegeven (zie foto met boer Erwin) en standjes ingericht op diverse markten. Na enige uitleg over de bedoelingen met het perceel en de ambities volgt vaak de vraag: wanneer gaan jullie beginnen, waarmee kunnen we helpen? We hebben al

deskundige vrijwilligers die helpen bij de nulmetingen van diverse soorten flora en fauna, zoals bijen, wormen en bijzondere planten. Op dit moment ligt het oude bollenland in rust. Boer Erwin gaat de koemest vermengen met de groenbemester en zaait opnieuw een andere groenbemester. Na de zomer krijgen we het 2e deel van ons perceel in beheer. Met een landschapsarchitect hebben we voor complete perceel een inrichtingsplan opgesteld, die hopen we vanaf het najaar uit te kunnen voeren. We houden ons dus nog even in, maar melden ons zodra er meer vrijwilligers nodig zijn.

Ede

Pionieren op historische grond

Begin dit jaar verwierven wij een perceel aan de Hoge Valksedijk in Ede, met de bedoeling het uit te ruilen met een perceel waar we al langer een oogje op hebben.

Terecht klinkt de vraag wat er in de tussentijd met het perceel in Ede gebeurt. Het perceel van 9,25 ha ligt onderaan een uitstroomdal uit de voorlaatste ijstijd. Schrrale zandgrond, die de afgelopen jaren gebruikt is voor mais- en lieweteelt en kwistig bemest en bespoten. Vanwege de ruilplannen heeft het weinig zin er veel in te investeren.

Daarom is het voor één jaar verpacht aan Marcel van Silfhout van [GraanGeluk](#). Hij gaat er gewassen telen die in de nabijheid gelegen ijzertijdboerderij stonden: Brabantse grijze boekweit, Veluwe kruiprogge, zomergerst en Aalter troshaver, mosterdzaad en sorghum. Marcel hoopt te ontdekken wat het effect van deze gewassen is op bodemleven, biodiversiteit en waterhuishouding, en wat de klimaatrobustheid ervan is en opnamevermogen van pesticideresiduen. Is het veilig om de oogst te gebruiken als voedsel voor mens of dier, of is die na deze 'uitmijning' vooraleer 'chemisch afval'? Interessant genoeg om Marcel van Silfhout op het perceel zijn gang te laten gaan.

Als de voorgenomen ruil doorgaat zullen we bij de nieuwe eigenaar bepleiten om het contract met Marcel te continueren. [Lees](#) meer over zijn korte-graanketen en het boeiende verhaal van kwartiermaker Henk Verschoor over de bijzondere historie van het perceel.

Oud Ade

Terugkeer zwarte stern door krabbescheer?

Ooit kwamen ze met tienduizenden naar Nederland om hier te broeden. De zwarte stern vloog na een overwintering in Namibië helemaal hierheen, vooral omdat de waterplant krabbescheer de perfecte omgeving bood voor de vogel om te broeden en de kleintjes groot te brengen. Sinds de jaren '60 is krabbescheer zeldzamer in Nederland, en loopt ook het aantal zwarte sterns terug. In Oud Ade proberen we dat terug te draaien. Daar wordt geëxperimenteerd met

toekombestendige landbouw, waaronder het verbouwen van krabbescheer. Kees Koot en zijn zoon Sjorsji hebben die nu in de sloten geplant (foto) en hij begint al aan te slaan. Dat heeft allerlei voordelen. De plant zuivert het water en is bovendien eetbaar.

Krabbescheer groeit over het water heen. Als dat goed loopt, vormt het na een paar jaar een soort mat over de sloot, een ideaal verblijf voor zwarte sterns die hun nesten op de krabbescheer bouwen. Maar het duurt nog even voor er zo'n 'mat' is gegroeid. Daarom helpen we de vogels met het plaatsen van nestvlotjes in de sloten, zodat ze alvast hun kwartier kunnen maken. Ze zijn gemaakt door cliënten van [Gemiva](#), mensen met een beperking. De plaatsing van zo'n vlotje luistert best nauw. Ze moeten niet te hoog liggen en hebben een opstapje nodig voor de jongen, anders kunnen die er niet goed opklimmen. [Vogelbescherming](#) moedigt het leggen van de vlotjes aan en geeft tips hoe ze moeten worden gebouwd om aantrekkelijk te zijn voor de vogels.

Land van Ons in de media

Het inspiratieplatform [MaatschapWij](#) zet Land van Ons in de spotlight, samen met andere denkers en doeners die van regeneratie, verbinding en compassie het nieuwe normaal maken. Om heel Nederland te laten zien dat je nooit te klein bent om invloed te uit te oefenen.

Merijn Horck, kwartiermaker van perceel Kruiningen, was onlangs te gast in radioprogramma De Zeeuwse Kamer van Omroep Zeeland. Hij vertelt over de aanleiding voor de aankoop van deze grond van boer Alex van Hootegem. [Lees](#) het artikel en luister naar de uitzending.

Het Humanistisch Verbond liet Land van Ons-oprichter Franke Remerie aan het woord in zijn reeks [Koppige Optimisten](#).

Wat kan ik doen?

Vacatures

Wij komen graag in contact met enthousiaste vrijwilligers die zich structureel willen inzetten voor Land van Ons. Er is veel ruimte voor eigen inbreng om Land van Ons verder vorm te geven: je krijgt de mogelijkheid mee te bouwen aan een organisatie die het verschil wil maken. Zoek je flexibel vrijwilligerswerk met impact? Kijk dan of één van de volgende vacatures:

Juridisch/administratief medewerkers (4 uur per week)

In verband met de groei van onze organisatie, de toename van het aantal nieuwe maatwerkcontracten en de behoefte om nog verder te professionaliseren zijn wij op zoek

naar juridisch/administratief medewerkers. Heb je ervaring in een dergelijke functie, bijvoorbeeld opgedaan bij een notaris-, advocatenkantoor of op een juridische afdeling? Wil je je inzetten voor meer biodiversiteit maar wil je niet spitten, ploegen of onkruid wieden? Dan ontvangen we graag je [reactie](#). Meer [informatie](#) over deze rol.

Perceelteam Empe zoekt uitbreiding

Het perceelteam in Empe is anderhalf jaar onderweg en wil graag uitbreiden met mensen uit de omgeving van Zutphen of Apeldoorn die een rol willen vervullen als:

- Perceelcoördinator (spin in het web)
- Bioloog-ecoloog (amateur is prima)
- Actiecoördinator landschapsbeheer (een doener)

Kijk voor meer informatie of [mail](#).

Zie ook de oproep van het bestuur aan het begin van deze Landscoop, onder het stukje over de ALV.

Agenda

20 mei **Vogelexcursie** rond de Friese percelen Triemen en Zwagermieden. De start is om 07:00 uur bij de Triemen aan de Dolle waar deze kruist met de Sweager Feart. Er zijn nog een aantal beschikbare plaatsen dus [geef je snel op](#).

25 mei om 19.30 uur **Webinar** door Jojanneke Bijkerk van de [Cruydhoeck](#). Zij vertelt over het gebruik van 'wilde' planten, zoals bij de aanleg van kruidenrijke graslanden, maar ook in je achtertuin.

29 mei (2e pinksterdag) presentatie over Land van Ons tijdens de open dag van de [Hommelhoeve](#) in

Empe, medegebruiker van de boomgaard van perceel Empe.

8 juni [Donutfestival](#) met een lezing van Land van Ons en daarnaast learnshops, gesprekken, theater, muziek en een inspiratieplein in Beltrum (Berkelland).

m2 cadeau geven

lidmaatschap cadeau geven

Doneren aan Land van Ons

Iedereen die Land van Ons een bedrag wil schenken of nalaten kan dat fiscaal aantrekkelijk regelen via

[Stichting Voorgrond](#), dankzij de *ANBI-status* van deze stichting, die overigens ook andere, soortgelijke initiatieven ondersteunt.

[Land van Ons](#) wil een kentering bewerkstelligen in het uitputten van grond en het verdwijnen van plantaardig en dierlijk leven uit ons landschap. Dit doen we in het besef dat ons land en onze grond letterlijk de bodem is onder ons bestaan, en daarmee een tegenwicht en rustpunt is in ons hectische en op economische groei gerichte bestaan. Door het verwerven en daarna behouden van het juridische eigenaarschap van (landbouw)grond realiseren we een langjarige en daarmee duurzame aanpak.

Bijdragen van: Thomas Landman, Raoul Clarijs, Henk Verschoor, Eddo Velders, Saskia Goedheer Bavo Ghuijs, Anneke Wienema, Marja van Berkel.

Beeld: Ellen van Schravendijk.

Coverfoto: Ron Thijsen.

Redactie: Steven Berendsen, Lara Knezevic, Caroline de Roos-Huisman, Flip Schrameijer en Herman Verschuren.

Op de website vertellen deelnemers over hun **motivatie** om zich bij Land van Ons aan te sluiten.

Deze nieuwsbrief verschijnt rond de 15e van elke maand. Copyright © 2023 Land van Ons.

Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. Je ontvangt deze e-mail omdat je hebt aangegeven deze te willen ontvangen. Heb je geen interesse meer?

[> Schrijf je hier uit](#)

